

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizărilor nr. 57g/2019 și nr. 65g/2019

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 196 din Codul de
procedură penală
(atacarea hotărârilor privind măsurile preventive)

CHIȘINĂU

5 aprilie 2019

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dnei Raisa APOLSCHII,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Corneliu GURIN,
dlui Artur REȘETNICOV,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dnei Ludmila Chihai, *grefier*,

Având în vedere sesizările depuse pe 26 martie 2019 și, respectiv,
pe 1 aprilie 2019,
Înregistrate pe aceleași date,
Examinând admisibilitatea sesizărilor menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 5 aprilie 2019 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 196 din Codul de procedură penală, ridicată de către dl Marcel Lungu, parte în dosarul nr. 10r-127/19 și în dosarul nr. 10r-1144/18, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Sesizările privind excepția de neconstituționalitate au fost depuse la Curtea Constituțională pe 26 martie 2019 și, respectiv, pe 1 aprilie 2019, de către un complet de judecată din cadrul Curții de Apel Chișinău (Gheorghe Iovu, Alexandru Gafton și Ghenadie Morozan), în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

3. Având în vedere identitatea de obiect, Curtea a decis conexarea sesizărilor într-un singur dosar, în baza articolului 43 din Codul jurisdicției constituționale, atribuind-i numărul „57g/2019”.

A. Circumstanțele litigiilor principale

1. Circumstanțele cauzei penale nr. 10r-127/19

4. Pe 17 octombrie 2018, dl Marcel Lungu a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, o plângere privind anularea ordonanței procurorului Ghenadie Pîrlîi din cadrul Procuraturii Generale din 15 octombrie 2018 referitoare la prelungirea măsurii preventive a obligației de a nu părăsi țara, pentru o perioadă de 60 de zile. Prin încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din 5 decembrie 2018, plângerea a fost respinsă.

5. Pe 13 decembrie 2018, dl Marcel Lungu a atacat cu recurs această încheiere a judecătorului de instrucție.

6. În ședința de judecată, dl Marcel Lungu a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 196 din Codul de procedură penală. Potrivit dispozițiilor contestate, ordonanța procurorului cu privire la aplicarea, prelungirea sau înlocuirea măsurii preventive poate fi atacată cu plângere în fața judecătorului de instrucție de către bănuit, învinuit, apărătorul ori reprezentantul său legal. Hotărârea judecătorului de instrucție sau a instanței cu privire la aplicarea, prelungirea sau înlocuirea măsurii preventive poate fi atacată cu recurs în fața instanței ierarhic superioare, iar în cazul Curții Supreme de Justiție, recursul se examinează de alți trei judecători ai Curții Supreme de Justiție.

7. Prin încheierea din 19 martie 2019, Curtea de Apel Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

2. *Circumstanțele cauzei penale nr. 10r-1144/18*

8. Pe 20 august 2018, dl Marcel Lungu a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, o plângere privind anularea ordonanței din 17 august 2018 a procurorului Ion Tețcu, din cadrul Procuraturii Generale, referitoare la prelungirea măsurii preventive a obligației de a nu părăsi țara pentru o perioadă de 30 de zile. Prin încheierea din 13 noiembrie 2018 a judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, plângerea a fost respinsă.

9. Pe 28 noiembrie 2018, dl Marcel Lungu a atacat cu recurs această încheiere a judecătorului de instrucție.

10. În ședința de judecată, dl Marcel Lungu a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 196 din Codul de procedură penală.

11. Prin încheierea din 19 martie 2019, Curtea de Apel Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

12. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 119 Folosirea căilor de atac

„Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.”

13. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală sunt următoarele:

Articolul 196 Atacarea hotărârilor privind măsurile preventive

„(1) Ordonanța procurorului cu privire la aplicarea, prelungirea sau înlocuirea măsurii preventive poate fi atacată cu plângere judecătorului de instrucție de către bănuit, învinuit, apărătorul ori reprezentantul său legal.

(2) Hotărârea judecătorului de instrucție sau a instanței cu privire la aplicarea, prelungirea sau înlocuirea măsurii preventive poate fi atacată cu recurs în instanța ierarhic superioară, iar în cazul Curții Supreme de Justiție, recursul se examinează de alți trei judecători ai Curții Supreme de Justiție.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

14. În argumentarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că dispozițiile contestate de la articolul 196 din Codul de procedură penală, care prevăd atacarea hotărârilor privind măsurile preventive, nu corespund exigențelor calității legii, pentru că nu reglementează cu suficientă claritate calea ordinară de atac prin recursul ordinar a încheierii judecătorești privind respingerea plângerii înaintate de către bănuit/învinuit împotriva ordonanței procurorului privind prelungirea măsurii preventive a obligației de a nu părăsi țara.

15. În opinia autorului excepției, această omisiune de a reglementa calea ordinară de atac (recursul ordinar) este contrară prevederilor articolelor 4, 16, 20, 21, 23, 27, 28, 53, 54 și 119 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

16. Examinând admisibilitatea sesizărilor privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

17. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

18. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl Marcel Lungu, parte în dosarul nr. 10r-127/19 și în dosarul nr. 10r-1144/18, pendinte la Curtea de Apel Chișinău. Astfel, sesizările sunt formulate de către un subiect cărui i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

19. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 196 din Codul de procedură penală, care prevede următoarele:

„(1) Ordonanța procurorului cu privire la aplicarea, prelungirea sau înlocuirea măsurii preventive poate fi atacată cu plângere judecătorească de instrucție de către bănuit, învinuit, apărătorul ori reprezentantul său legal.

(2) Hotărârea judecătorească de instrucție sau a instanței cu privire la aplicarea, prelungirea sau înlocuirea măsurii preventive poate fi atacată cu recurs în instanța ierarhic superioară, iar în cazul Curții Supreme de Justiție, recursul se examinează de alți trei judecători ai Curții Supreme de Justiție.”

20. Cu privire la critica autorului excepției de neconstituționalitate potrivit căreia articolul 196 din Codul de procedură penală îngreuește dreptul de exercitare a căilor de atac, pentru că nu prevede calea de atac a recursului ordinar împotriva încheierilor judecătorești de instrucție privind respingerea plângerii împotriva ordonanței procurorului de prelungire a măsurii preventive a obligației de a nu părăsi țara, Curtea constată că textul legal criticat este conform cu articolul 119 din Constituție, care reglementează folosirea căilor de atac. Acest drept se realizează în condițiile legii și, prin urmare, ține de competența legislatorului să instituie numărul căilor de atac și condițiile în care acestea pot fi exercitate.

21. Curtea observă că prevederile contestate reglementează calea de atac al acțiunilor organelor de urmărire penală la etapa urmăririi penale, până la constatarea vinovăției. Actul final asupra unei astfel de plângeri îl reprezintă încheierea irevocabilă a judecătorești de instrucție, care nu soluționează fondul cauzei, ci care privește o măsură procesuală preventivă. Acțiunile, inacțiunile și erorile comise la etapa urmăririi penale pot fi atacate în cadrul examinării cauzei în fond, iar după pronunțarea sentinței persoanele dispun de dreptul de a face apel și recurs în instanțele superioare.

22. În acest sens, referindu-se la garanțiile unui control judiciar asupra măsurilor preventive, Curtea Europeană a reiterat că intervenția unei singure autorități este conformă cu articolul 5 § 4 din Convenția Europeană, cu condiția ca procedura urmată să aibă un caracter judiciar și să îi acorde persoanei vizate garanții adecvate (a se vedea *Malai v. Moldova*, 13 noiembrie 2008, § 29).

23. Prin urmare, Curtea reține că dreptul la contestarea dispunerii măsurilor preventive nu presupune accesul la toate căile de atac și la toate instanțele judecătorești prevăzute în Codul de procedură penală. Prin instituirea unor proceduri speciale pentru situații speciale, inclusiv în privința exercitării căilor de atac, legislatorul respectă prevederile constituționale ale articolelor 115 și 119 din Constituție. Prin urmare, nu se poate susține că asemenea proceduri împiedică dreptul de a contesta dispunerea măsurilor preventive, câtă vreme toți cei interesați au posibilitatea neîngrădită de a-și prezenta argumentele în fața unui judecător, în formele și modalitățile instituite de lege.

24. De asemenea, Curtea constată că în prezenta cauză nu au incidență prevederile articolului 2 din Protocolul nr. 7 la Convenția Europeană, care se referă la dreptul oricărei persoane „declarată vinovată de comiterea unei

infracțiuni” de a cere „examinarea declarației de vinovăție sau a condamnării de către o jurisdicție superioară”. Acest articol garantează dreptul la o cale de atac împotriva hotărârii judecătorești prin care se constată vinovăția penală a unei persoane, iar nu la dreptul la recurs împotriva încheierilor privind măsurile preventive.

25. Având în vedere cele menționate, Curtea reține că sesizările sunt nefondate și nu pot fi acceptate pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate a articolului 196 din Codul de procedură penală ridicată de către dl Marcel Lungu, parte în dosarul nr. 10r-127/19 și în dosarul nr. 10r-1144/18, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

*Chișinău, 5 aprilie 2019
DCC nr. 43
Dosarul nr. 57g/2019*